

ปัจจัยการนำนโยบายไปปฏิบัติที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการขยะมูลฝอย ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครปฐม

Factors Influencing Policy Implementation Affecting Solid Waste Management
by Local Administrative Organizations in Nakhon Pathom

วีรกานต์ ศรีกิจเกษมวัฒน์¹,

รังสรรค์ อินทน์จันทน์² และ วชิรินทร์ สุทธิชัย³

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม^{1,2,3}

Veerakarn Srikitkasemwat¹,

Rungsun Ingun² and Watcharin Sutthisai³

Rajabhat Maha Sarakham University^{1,2,3}

Corresponding Author, Email: scsutes@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับปัจจัยการนำนโยบายไปปฏิบัติในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครปฐม 2) ศึกษาระดับการบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครปฐม 3) ศึกษาปัจจัยการนำนโยบายไปปฏิบัติในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครปฐม และ 4) ศึกษาแนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครปฐม และ 5) ศึกษารูปแบบปัจจัยการนำนโยบายไปปฏิบัติในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครปฐม โดยใช้การวิจัยเชิงปริมาณที่มีกลุ่มตัวอย่างคือ เจ้าหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครปฐม และผู้ใหญ่บ้าน/ผู้นำชุมชน จำนวน 353 คน และใช้การวิจัยเชิงคุณภาพที่มีผู้ให้ข้อมูล จำนวน 28 คน

ผลการวิจัย พบว่า

- 1) ระดับปัจจัยการนำนโยบายไปปฏิบัติโดยรวมอยู่ในระดับมาก
- 2) ระดับการบริหารจัดการขยะมูลฝอยโดยรวมอยู่ในระดับมาก
- 3) ปัจจัยการนำนโยบายไปปฏิบัติมีความสัมพันธ์กับการบริหารจัดการขยะมูลฝอยอยู่ในระดับสูง

* ได้รับบทความ: 24 พฤศจิกายน 2567; แก้ไขบทความ: 4 มิถุนายน 2568; ตอรับตีพิมพ์: 28 มิถุนายน 2568

มากเท่ากับ 0.877 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และปัจจัยการนำนโยบายไปปฏิบัติส่งผลต่อการบริหารจัดการขยะมูลฝอย โดยสามารถพยากรณ์ได้ร้อยละ 7.87 มีค่า $R^2 = 0.787$ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4) แนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการขยะมูลฝอย ประกอบด้วย ปัจจัยการนำนโยบายไปปฏิบัติ 12 ปัจจัย และ การบริหารจัดการขยะมูลฝอย 5 ด้าน

5) รูปแบบปัจจัยการนำนโยบายไปปฏิบัติในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครปฐม ประกอบด้วย 12 ปัจจัยที่เชื่อมโยงกัน โดยใช้ความเชี่ยวชาญของแต่ละฝ่ายเข้ามาร่วมดำเนินกิจกรรมตั้งแต่ต้นทาง กลางทาง และปลายทาง เพื่อนำมาสู่การบริหารจัดการขยะมูลฝอยที่มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

คำสำคัญ: การนำนโยบายไปปฏิบัติ; การบริหารจัดการขยะมูลฝอย; องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

Abstract

This research aims to 1) Study the level of factors influencing policy implementation in solid waste management by local administrative organizations in Nakhon Pathom 2) Examine the level of solid waste management by local administrative organizations in Nakhon Pathom, 3) Identify factors influencing policy implementation that affect solid waste management in Nakhon Pathom 4) Propose strategies to enhance the efficiency of solid waste management and 5) Explore a model of factors influencing policy implementation in solid waste management by local administrative organizations in Nakhon Pathom. A mixed-methods approach was employed. The quantitative component involved a sample of 353 participants, including local administrative organizations staff and village leaders/community leaders in Nakhon Pathom. The qualitative component engaged 28 key informants.

The findings are as follows:

- 1) The overall level of policy implementation factors was found to be high.
- 2) The overall level of municipal solid waste management was also high.
- 3) Policy implementation factors demonstrated a very strong correlation with municipal solid waste management, with a statistically significant correlation coefficient

of 0.877 at the .01 level. Furthermore, policy implementation factors significantly influenced solid waste management and could predict 78.7% of the variance ($R^2 = 0.787$), also at the .01 level of statistical significance.

4) The proposed strategies for enhancing the efficiency of municipal solid waste management consist of twelve policy implementation factors and five key dimensions of waste management.

5) The model of policy implementation factors in municipal solid waste management for local administrative organizations in Nakhon Pathom Province comprises twelve interrelated factors. These factors integrate the expertise of various stakeholders across upstream, midstream, and downstream processes, aiming to achieve more effective and comprehensive solid waste management.

Keywords: Policy Implementation; Solid Waste Management; Local Administrative Organizations

บทนำ

ปัญหาขยะมูลฝอยถือว่าเป็นปัญหาสำคัญเร่งด่วน โดยที่รัฐบาลประกาศให้ “การจัดการขยะมูลฝอยเป็นวาระแห่งชาติ” และมอบหมายกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจัดทำ Roadmap การจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย และแผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ เพื่อใช้เป็นกรอบและทิศทางในการดำเนินการแก้ไขปัญหาการจัดการขยะมูลฝอย และขยะอันตรายของประเทศ ทั้งนี้ จากสถานการณ์ขยะมูลฝอย ปี พ.ศ. 2565 (ปรับปรุงข้อมูล ณ 30 พฤษภาคม 2566) พบว่าประเทศไทยมีขยะมูลฝอยเกิดขึ้น 25.70 ล้านตัน หรือ 70,411 ตัน/วัน กระจายตัวตามภูมิภาคต่าง ๆ มีอัตราการเกิดขยะมูลฝอย เมื่อเทียบกับปี พ.ศ.2563 -2564 พบว่า ขยะมูลฝอยมีปริมาณเพิ่มขึ้นประมาณ 24.98 ล้านตัน คิดเป็นร้อยละ 3 เนื่องจากการคลี่คลายของสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID-19) ส่งผลให้จำนวนของผู้ติดเชื้อที่มีแนวโน้มลดลง ทำให้รัฐบาลได้มีประกาศมาตรการคลายล็อกดาวน์ ประกอบกับมาตรการกระตุ้นการท่องเที่ยวภายในประเทศและเริ่มเปิดประเทศ ส่งผลให้ประชาชนกลับมาดำเนินชีวิตตามปกติมากขึ้น และวิถีการดำเนินชีวิตประชาชนบางส่วนยังคงพฤติกรรมการซื้อและบริโภคในบริการสั่งซื้อสินค้าและอาหารผ่านระบบออนไลน์ ทำให้ขยะมูลฝอยประเภทบรรจุภัณฑ์พลาสติกแบบใช้ครั้งเดียวทิ้ง (Single use plastic) ยังคงมีปริมาณสูง ซึ่งส่งผลให้ปริมาณขยะมูลฝอยมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น โดยเป็นขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น จำนวน 25.70 ล้านตัน/ปี และ

เป็นขยะมูลฝอยที่นำกลับมาใช้ประโยชน์ จำนวน 8.80 ล้านตัน/ปี ที่เหลือแบ่งเป็นขยะมูลฝอยที่กำจัดอย่างถูกต้อง จำนวน 9.80 ล้านตัน/ปี และเป็นขยะมูลฝอยที่กำจัดอย่างไม่ถูกต้อง จำนวน 7.10 ล้านตัน/ปี (กรมควบคุมมลพิษ, 2565 : 31)

จังหวัดนครปฐมมีปริมาณขยะมากเป็นลำดับ 4 ของ ภาคกลาง รองจากจังหวัดสมุทรปราการ นนทบุรี ปทุมธานี โดยกรมควบคุมมลพิษ (2565, น.29) ได้รายงานปริมาณขยะมูลฝอยรายจังหวัด ปี พ.ศ. 2565 พบว่า จังหวัดนครปฐมมีขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น จำนวน 1,144 ตัน/วัน และเป็นขยะมูลฝอยที่นำกลับมาใช้ประโยชน์ จำนวน 120 ตัน/วัน ที่เหลือแบ่งเป็นขยะมูลฝอยที่กำจัดอย่างถูกต้อง จำนวน 630 ตัน/วัน และเป็นขยะมูลฝอยที่กำจัดอย่างไม่ถูกต้อง จำนวน 394 ตัน/วัน (กรมควบคุมมลพิษ, 2565, : 29) โดยมีสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยและสถานีนขนถ่ายขยะมูลฝอยที่เปิดดำเนินการ 7 แห่ง ซึ่งได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากส่วนกลางจำนวน 1 แห่ง คือ สถานที่กำจัดขยะมูลฝอยเทศบาลนครนครปฐม โดยเป็นสถานที่ดำเนินการกำจัดขยะได้อย่างถูกต้อง สำหรับอีก 5 แห่ง ถือเป็นสถานที่ดำเนินการกำจัดขยะได้ไม่ถูกต้อง นอกจากนี้ยังมีสถานีนขนถ่ายขยะมูลฝอย 1 แห่ง จากสถานการณ์ดังกล่าวทำให้จังหวัดนครปฐมมีปริมาณขยะมูลฝอยเฉลี่ยเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.65 ต่อปี

กระทรวงมหาดไทยได้จัดทำแผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” โดยมอบหมายให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชนที่เกิดขึ้นในพื้นที่ ซึ่งจากสภาพปัญหาดังกล่าวอาจทำให้เกิดวิกฤตปัญหาขยะมูลฝอยตกค้างในพื้นที่ และไม่สามารถกำจัดเป็นจำนวนมาก ซึ่งจะส่งผลทำให้การบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีประสิทธิภาพลดลง และส่งผลให้มีปริมาณขยะมูลฝอยเพิ่มขึ้นเกินกว่าความสามารถในการจัดการ ซึ่งจะส่งผลให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและเป็นอันตรายต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ดังนั้น ความสำคัญของการแก้ไขปัญหาขยะในระดับพื้นที่ จะช่วยให้การจัดการขยะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครปฐมเป็นไปด้วยความมีประสิทธิภาพ ทั้งต้นทาง กลางทาง และปลายทาง การศึกษาถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการนโยบายไปปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครปฐมจะช่วยทราบข้อมูลที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานให้บรรลุผลสำเร็จ รวมถึงนำไปสู่การปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานที่ดีขึ้น ซึ่งจะช่วยให้การจัดการขยะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครปฐมเป็นไปด้วยความมีประสิทธิภาพ สามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างเหมาะสม และผลวิจัยที่ได้จะนำไปสู่การสร้างแนวทางการจัดการขยะที่เหมาะสมกับบริบทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครปฐมต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับปัจจัยการนำนโยบายไปปฏิบัติในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครปฐม
2. เพื่อศึกษาระดับการบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครปฐม
3. เพื่อศึกษาปัจจัยการนำนโยบายไปปฏิบัติในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยที่ส่งต่อการบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครปฐม
4. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครปฐม
5. เพื่อศึกษารูปแบบปัจจัยการนำนโยบายไปปฏิบัติในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครปฐม

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้รูปแบบการวิจัยแบบผสมเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ดังนี้

1. การวิจัยระยะที่ 1 การวิจัยเชิงปริมาณ

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ เจ้าหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครปฐม และผู้ใหญ่บ้าน/ผู้นำชุมชน รวมจำนวน 2,948 คน และนำมาคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างตามสูตรของ Yamane (1973 : 727) ทำให้ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 353 คน

1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 4 ตอนคือ (1) ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (2) ตอนที่ 2 ปัจจัยการนำนโยบายไปปฏิบัติ (3) ตอนที่ 3 การบริหารจัดการขยะมูลฝอย และ (4) ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครปฐม

1.3 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่, ค่าร้อยละ, ค่าเฉลี่ย, ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน, การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ของ Pearson

2. การวิจัยระยะที่ 2 การวิจัยเชิงคุณภาพ

2.1 กลุ่มเป้าหมายเป็นการเลือกผู้ให้ข้อมูลแบบเจาะจง โดยพิจารณาจากพื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครปฐมที่ได้รับรางวัลจากการประกวดการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” จังหวัดนครปฐม จำนวน 7 แห่ง คือ รางวัลชนะเลิศอันดับ 1-3 และรางวัลชมเชย 4 อันดับ ประกอบด้วย เทศบาลตำบลสามง่าม อำเภอดอนตูม เทศบาลตำบลคลองโยง อำเภอกุสุมาลย์ องค์การบริหารส่วนตำบลยายชา อำเภอสองพี่น้อง องค์การบริหารส่วนตำบลถนนขาด อำเภอเมืองนครปฐม

องค์การบริหารส่วนตำบลนราภิรมย์ อำเภอบางเลน องค์การบริหารส่วนตำบลวัดละมุด อำเภอนครชัยศรี และองค์การบริหารส่วนตำบลสระพัฒนา อำเภอกำแพงแสน ซึ่งผู้ให้ข้อมูลมีจำนวน 4 กลุ่ม ๆ ละ 7 คน รวม 28 คน ได้แก่ (1) กลุ่มที่ 1 ตัวแทนภาคประชาชน หรือผู้แทนจากสถาบันการศึกษาทั้งภาครัฐ และเอกชน (2) กลุ่มที่ 2 ตัวแทนจากกำนัน, ผู้ใหญ่บ้าน หรือผู้นำชุมชน (3) กลุ่มที่ 3 ตัวแทนจากภาคเอกชน ได้แก่ พ่อค้า แม่ค้า, นักธุรกิจ, เจ้าของตลาด และเจ้าของร้านค้าขนาดใหญ่ (4) กลุ่มที่ 4 ตัวแทนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครปฐม

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสัมภาษณ์เชิงลึกรายบุคคล เพื่อถามเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครปฐม

ผลการวิจัย

1. ระดับปัจจัยการนำนโยบายไปปฏิบัติ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกรายปัจจัย พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดจำนวน 2 ปัจจัย และอยู่ในระดับมากจำนวน 8 ปัจจัย โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ได้แก่ ปัจจัยภาวะผู้นำ รองลงมาคือ ปัจจัยเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานนโยบาย ปัจจัยหน่วยงานภาคีเครือข่าย ปัจจัยการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้เสีย ปัจจัยการสื่อสารนโยบาย ปัจจัยการบริหารนโยบาย ปัจจัยทรัพยากรนโยบาย ปัจจัยวัตถุประสงค์ของนโยบาย ปัจจัยการสนับสนุนจากผู้กำหนดนโยบาย และปัจจัยลักษณะของหน่วยงานตามลำดับ

2. ระดับการบริหารจัดการขยะมูลฝอย โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทั้ง 4 ด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการจัดการขยะกลางทาง รองลงมาคือด้านการบริหารจัดการ ด้านการจัดการขยะต้นทาง และด้านการจัดการขยะปลายทางตามลำดับ

3. ปัจจัยการนำนโยบายไปปฏิบัติในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครปฐม พบว่า

3.1 ปัจจัยการนำนโยบายไปปฏิบัติมีความสัมพันธ์กับการบริหารจัดการขยะมูลฝอยอยู่ในระดับสูงเท่ากับ 0.877 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาปัจจัยการนำนโยบายไปปฏิบัติในแต่ละปัจจัยกับการบริหารจัดการขยะมูลฝอยพบว่า มีค่าความสัมพันธ์เรียงตามลำดับ ดังนี้ (1) ปัจจัยหน่วยงานภาคีเครือข่าย (2) ปัจจัยทรัพยากรนโยบาย (3) ปัจจัยการสื่อสารนโยบาย (4) ปัจจัยการบริหารนโยบาย (5) ปัจจัยภาวะผู้นำ (6) ปัจจัยการสนับสนุนจากผู้กำหนดนโยบาย (7) ปัจจัยการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้เสีย (8) ปัจจัยวัตถุประสงค์ของนโยบาย (9) ปัจจัยลักษณะของหน่วยงาน และ (10) ปัจจัยเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานนโยบาย

3.2 การวิเคราะห์สมการพหุคูณของปัจจัยการนำนโยบายไปปฏิบัติที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการขยะมูลฝอย โดยรวมทั้ง 10 ปัจจัยสามารถอธิบายได้ร้อยละ 7.87 มีค่า $R^2 = 0.787$ และมีค่าของ

F เท่ากับ 255.678 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาปัจจัยการนำนโยบายไปปฏิบัติที่เรียงลำดับการเข้าสู่สมการตามความสัมพันธ์ดังต่อไปนี้ คือ ปัจจัยหน่วยงานภาคีเครือข่าย (X_4), ปัจจัยการบริหารนโยบาย (X_9), ปัจจัยการสนับสนุนจากผู้กำหนดนโยบาย (X_2), ปัจจัยภาวะผู้นำ (X_{10}) และปัจจัยทรัพยากรนโยบาย (X_5) สามารถเขียนสมการทำนายจากการวิเคราะห์ถดถอยพหุของปัจจัยการนำนโยบายไปปฏิบัติที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการขยะมูลฝอย ในรูปคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐานได้ ดังต่อไปนี้ สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ $Y = 0.810 + 0.198X_2 + 0.315X_4 + 0.282X_5 + 0.129X_9 + 0.273X_{10}$ สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน $Z_r = 0.256Z_4 + 0.120Z_9 + 0.181Z_1 + 0.225Z_{10} + 0.214Z_5$

4. แนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครปฐม ประกอบด้วย

4.1 ปัจจัยการนำนโยบายไปปฏิบัติที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการขยะมูลฝอย จำนวน 12 ปัจจัย ประกอบด้วยปัจจัยที่เป็นตัวแปรในการศึกษา 10 ปัจจัย ได้แก่ (1) ปัจจัยหน่วยงานภาคีเครือข่าย (2) ปัจจัยทรัพยากรนโยบาย (3) ปัจจัยการสื่อสารนโยบาย (4) ปัจจัยการบริหารนโยบาย และ (5) ปัจจัยภาวะผู้นำ (6) ปัจจัยการสนับสนุนจากผู้กำหนดนโยบาย (7) ปัจจัยการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้เสีย (8) ปัจจัยวัตถุประสงค์ของนโยบาย (9) ปัจจัยลักษณะของหน่วยงาน และ (10) ปัจจัยเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัตินโยบาย และได้ตัวแปรซึ่งจากการสัมภาษณ์เชิงลึกทำให้ได้ปัจจัยเพิ่มเติมจำนวน 2 ปัจจัย คือ (11) ปัจจัยกฎหมาย และ (12) ปัจจัยการติดตามและประเมินผล

4.2 การบริหารจัดการขยะมูลฝอย จำนวน 5 ด้าน ประกอบด้วยตัวแปรในการศึกษา 4 ด้าน ได้แก่ (1) ด้านการจัดการขยะต้นทาง (2) ด้านการจัดการขยะกลางทาง (3) ด้านการจัดการขยะปลายทาง และ (4) ด้านการบริหารจัดการ และได้ตัวแปรซึ่งจากการสัมภาษณ์เชิงลึกเพิ่มเติม 1 ด้าน คือ (5) ด้านการสร้างชุมชนต้นแบบ

5. รูปแบบปัจจัยการนำนโยบายไปปฏิบัติในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครปฐม ประกอบด้วย 12 ปัจจัยที่เชื่อมโยงกัน เพื่อนำมาสู่การบริหารจัดการขยะมูลฝอยที่มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น โดยมีความเกี่ยวข้องกับแต่ละฝ่าย ดังนี้ หน่วยงานนโยบาย มีหน้าที่ในการปรับปรุงข้อกฎหมาย กำหนดนโยบาย และแนวทางการดำเนินงานในเชิงการบริหารนโยบาย รวมถึงการสนับสนุนจากผู้กำหนดนโยบายเพื่อให้ความช่วยเหลือ และสนับสนุนทรัพยากรนโยบายในการจัดการขยะในพื้นที่ ซึ่งจะช่วยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคีเครือข่ายทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมขับเคลื่อนกิจกรรมในพื้นที่ร่วมกับคนในชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนด สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีหน้าที่ในการนำนโยบายการบริหารจัดการขยะไปสู่การปฏิบัติให้เกิดผลสำเร็จตามที่หน่วยงานนโยบายกำหนด โดยมีการกำหนดวัตถุประสงค์ของนโยบายให้มีความชัดเจน สามารถวัดผลได้ในทางปฏิบัติ และมีการพัฒนาคุณลักษณะของหน่วยงานให้มีศักยภาพสูง

ในการขับเคลื่อนงานให้ประสบผลสำเร็จ รวมถึงมีการพัฒนาเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานนโยบายให้มีสมรรถนะสูง นอกจากนี้ ผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้นำชุมชนต้องมีภาวะผู้นำในการขับเคลื่อนงานการจัดการขยะในพื้นที่ให้ประสบผลสำเร็จโดยมีการสื่อสารนโยบายเพื่อสื่อสารกับคนในชุมชนรับรู้เกี่ยวกับแนวทางการจัดการขยะในพื้นที่ รวมถึงมีการอาศัยกลไกความร่วมมือจากหน่วยงานภาคีเครือข่าย ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม รวมถึงครัวเรือนในชุมชนเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้เสียในการขับเคลื่อนกิจกรรมการจัดการขยะในพื้นที่ และการติดตามและประเมินผลตามตัวชี้วัดได้อย่างมีประสิทธิภาพ เห็นได้ว่าแนวทางการดำเนินงานดังกล่าวมีความเชื่อมโยงกับภาคีเครือข่าย ซึ่งมีหน้าที่สนับสนุนการบริหารจัดการขยะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด โดยใช้ความเชี่ยวชาญของแต่ละฝ่ายเข้ามาร่วมดำเนินกิจกรรมตั้งแต่ต้นทาง กลางทาง และปลายทาง รวมถึงมีการสนับสนุนทรัพยากร เพื่อให้การดำเนินงานประสบผลสำเร็จ สำหรับครัวเรือนในชุมชน มีหน้าที่ดำเนินกิจกรรมการบริหารจัดการขยะตามแนวทางที่กำหนด ซึ่งจะช่วยให้ชุมชนมีสภาพแวดล้อมที่ดี และคนในชุมชนมีคุณภาพชีวิตที่สูงขึ้น

อภิปรายผลการวิจัย

1. ระดับปัจจัยการนำนโยบายไปปฏิบัติ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ และปัจจัยปัจจัยการนำนโยบายไปปฏิบัติที่นำมาใช้ศึกษา จำนวน 10 ปัจจัยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ได้แก่ ปัจจัยภาวะผู้นำ รองลงมาคือ ปัจจัยเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานนโยบาย ปัจจัยหน่วยงานภาคีเครือข่าย ปัจจัยการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้เสีย ปัจจัยการสื่อสารนโยบาย ปัจจัยการบริหารนโยบาย ปัจจัยทรัพยากรนโยบาย ปัจจัยวัตถุประสงค์ของนโยบาย ปัจจัยการสนับสนุนจากผู้กำหนดนโยบาย และปัจจัยลักษณะของหน่วยงานตามลำดับ ทำให้เห็นว่า ปัจจัยการนำนโยบายไปปฏิบัติ ซึ่งมีความสอดคล้องกับแนวคิดของศุภชัย ยาวะประภาส (2540 : 87-91) ที่ได้กล่าวว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นการดำเนินการให้สำเร็จลุล่วงตามเป้าหมายของนโยบาย ซึ่งมยุรี อนุมานราชธน (2547 : 208) ให้ความหมายในแนวทางเดียวกันว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นการจัดหาทรัพยากรต่าง ๆ เพื่อดำเนินการให้สำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์ การวางแผนโครงการเพื่อตอบสนองวัตถุประสงค์ที่กำหนด การออกแบบองค์การ และการดำเนินงานให้เป็นไปตามแนวทางการดำเนินโครงการที่กำหนดไว้ และสอดคล้องกับที่ปิยากร หวังมหาพร (2554 : 18) ได้กล่าวสรุปว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นเรื่องของการบริหารนโยบายโดยหน่วยงานและการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องทั้งหลายเพื่อให้นโยบายนั้นบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ และผลการวิจัยมีความสอดคล้องกับผลวิจัยของเกียรติศักดิ์ เศรษฐพิณิจ (2556 : 286-293) ที่ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยการนำนโยบายไปปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครปฐม โดยพบว่า ปัจจัยการนำนโยบายไปปฏิบัติที่อยู่ในระดับมากเช่นกัน ได้แก่ 1) วัตถุประสงค์และมาตรฐานนโยบาย

2) การสนับสนุนความช่วยเหลือจากส่วนกลาง 3) ผู้กำหนดนโยบาย 4) กลุ่มผู้ได้รับผลกระทบ 5) หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 6) ทรัพยากรในการปฏิบัติงาน 7) การสื่อสารในองค์กร 8) ผู้ปฏิบัตินโยบาย 9) วิธีการบริหารงาน และ 10) ภาวะผู้นำ และยังพบว่าสอดคล้องกับผลวิจัยของสมเกียรติ สวัสดิวงศ์ (2565 : 217-218) ที่ได้ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการจัดการกับความสำเร็จในการจัดการขยะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดชุมพร โดยพบว่า ปัจจัยการนำนโยบายไปปฏิบัติอยู่ในระดับมากเช่นกัน ได้แก่ 1) ปัจจัยด้านทรัพยากร 2) ปัจจัยด้านระเบียบ 3) ปัจจัยด้านเจ้าหน้าที่ 4) ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน 5) ปัจจัยด้านการสื่อสารข้อมูล 6) ปัจจัยด้านการประเมินผล

2. ระดับการบริหารจัดการขยะมูลฝอย โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ และการบริหารจัดการขยะมูลฝอยที่นำมาใช้ศึกษา จำนวน 4 ด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการจัดการขยะกลางทาง รองลงมาคือ ด้านการบริหารจัดการ ด้านการจัดการขยะต้นทาง และด้านการจัดการขยะปลายทางตามลำดับ ทำให้เห็นว่า การบริหารจัดการขยะมูลฝอยซึ่งมีความสอดคล้องกับแนวคิดของกรมอนามัย (2553 : 3) กล่าวว่า การจัดการขยะมูลฝอย หมายถึง การดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการควบคุม การเก็บรวบรวม ขนถ่ายและนำขยะที่เกิดขึ้นจากแหล่งกำเนิดไปกำจัดอย่างถูกหลักวิชาการ เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาต่อสภาพแวดล้อมและสุขภาพอนามัยของประชาชน และสอดคล้องกับที่กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (2565 : 5) ได้กำหนดมาตรการและแนวทางการจัดการขยะมูลฝอยที่ครอบคลุมทุกขั้นตอนไว้ 4 ประเด็น คือ (1) การจัดการ ณ ต้นทาง (2) การจัดการ ณ กลางทาง (3) การจัดการ ณ ปลายทาง และ (4) การพัฒนาเครื่องมือบริหารจัดการขยะ รวมถึงเป็นไปตามที่กระทรวงมหาดไทย (2566 : 22-46) ได้กำหนดแผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” ไว้ 4 ด้าน คือ (1) ด้านการจัดการขยะต้นทาง โดยมีเป้าหมายให้มีการลดปริมาณและคัดแยกขยะมูลฝอย ณ แหล่งกำเนิด (2) ด้านการจัดการขยะกลางทาง โดยมีเป้าหมายให้มีการเพิ่มประสิทธิภาพการเก็บขนขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (3) ด้านการจัดการขยะปลายทาง โดยมีเป้าหมายให้ขยะมูลฝอยได้รับการกำจัดอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ และ (4) ด้านการบริหารจัดการ โดยมีเป้าหมายให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใช้ระบบสารสนเทศเป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการขยะอย่างมีประสิทธิภาพ และยังพบว่า ผลการวิจัยมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของโสภณ สุวรรณรัตน์ และเกรียงศักดิ์ สร้อยสุวรรณ (2565) ที่ได้ศึกษาเรื่องรูปแบบการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนอย่างยั่งยืนบนฐานวิถีชีวิตใหม่: กรณีศึกษาจังหวัดเลย โดยพบว่า มีการมอบหมายให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยดำเนินงาน ซึ่งมีการแบ่งการจัดการเป็นระดับต้นทาง กลางทาง และปลายทาง โดยใช้หลัก 9Rs+3New ได้แก่ R1 = Rethink หมายถึง การปรับวิธีคิด จิตสำนึก ทักษะคิดเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน, R2 = Responsibility หมายถึง ความรับผิดชอบ, R3 = Regulator หมายถึง การตราระเบียบ ข้อบัญญัติ และเทศบัญญัติ และการบังคับใช้กฎหมาย, R4 = Reduce หมายถึง การลดการใช้, R5 = Reuse หมายถึง การใช้ซ้ำ,

R6 = Recycle หมายถึง การปรับปรุงกลับมาใช้ใหม่, R7 = Return wet Waste หมายถึง การจัดการขยะอินทรีย์หรือขยะเปียก, R8 = Rapid Moving Unit หมายถึง หน่วยเคลื่อนที่เร็วจัดเก็บขยะมูลฝอยชุมชน, R9 = Reward หมายถึง รางวัล หรือ แรงจูงใจ, สำหรับ New1 = New Value Added หมายถึง การสร้างมูลค่าเพิ่มจากขยะมูลฝอยชุมชน New2 = New Welfare the Waste Fund หมายถึง สวัสดิการใหม่จากกองทุนหรือธนาการขยะมูลฝอยชุมชน และ New3 = New Normal หมายถึง การจัดการขยะมูลฝอยชุมชนบนฐานวิถีชีวิตใหม่ต้นทาง และสอดคล้องกับงานวิจัยของพระมาโนช สุทธิจิตโต (ผดุมาด) (2565) ซึ่งมีการศึกษาเรื่องรูปแบบการแปรรูปขยะให้เป็นพลังงานสะอาดแบบมีส่วนร่วมของชุมชน ตำบลตลาดจินดา อำเภอสามพราณ จังหวัดนครปฐม โดยพบว่ามีแนวทางที่สอดคล้องกับการจัดการขยะต้นทาง กลางทาง และปลายทางคือ ให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องดำเนินการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมตั้งแต่การสร้างอุปนิสัย ลดปริมาณขยะ การบริการเก็บขน การกำจัดอย่างถูกหลักวิชาการ และแปรรูปเป็นพลังงานสะอาด รวมถึงมีแนวทางที่สอดคล้องกับงานวิจัยของฮารุน มุหมัดอาลี (2561) ที่ได้ศึกษาเรื่องรูปแบบการจัดการขยะมูลฝอย ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร โดยพบว่า การจัดการปัญหาขยะมูลฝอยต้องอาศัยแนวทางเหล่านี้ คือ การสร้างจิตสำนึกในการจัดการขยะต้นทาง การมีส่วนร่วมในการจัดการขยะ การสร้างศูนย์การเรียนรู้การจัดการขยะ การจัดให้มีพื้นที่ต้นแบบในการลดปริมาณขยะในพื้นที่กรุงเทพมหานคร และแนวทางการพัฒนานวัตกรรมระบบจัดการถึงขยะ

3. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายของปัจจัยการนำนโยบายไปปฏิบัติในภาพรวม พบว่ามีค่าความสัมพันธ์กับการบริหารจัดการขยะมูลฝอยในภาพรวมอยู่ในระดับสูงเท่ากับ 0.877 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ และพบว่าปัจจัยหน่วยงานภาคีเครือข่ายมีค่าความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูงกว่าทุกปัจจัย และปัจจัยหน่วยงานภาคีเครือข่าย ยังเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการขยะมูลฝอยมากที่สุด ซึ่งอาจเป็นเพราะการทำงานร่วมกันแบบเครือข่ายจะช่วยให้เกิดการระดมพลังและการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เป็นภาคีเครือข่ายทั้งภาครัฐและเอกชน ทำให้กล่าวได้ว่าความร่วมมือจากหน่วยงานที่เป็นภาคีเครือข่ายเป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติ และเกิดความต่อเนื่องในระยะยาว ทั้งนี้ ผลวิจัยเป็นในลักษณะดังกล่าวมีความสอดคล้องกับแนวคิดของ G. Shabbir Cheema & Dennis A Rondinelli (1983 : 27-31) ที่ได้กล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างองค์การว่า มีผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติในแง่ของการประสานงานระหว่างองค์การ ทั้งนี้ สอดคล้องกับที่ Sebling R. Robert (1987 : 505-523) ได้กล่าวถึงความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติว่าเป็นความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน และระดับของปฏิสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานที่มีระหว่างกัน นอกจากนี้ ศุภชัย ยาวะประภา (2540, น.101) ได้กล่าวว่า หน่วยงานที่จะนำนโยบายไปปฏิบัติต้องมีความสัมพันธ์กับหน่วยงานที่กำหนดนโยบาย และมีความสัมพันธ์กับกลไกต่าง ๆ ที่นำนโยบายไปปฏิบัติ รวมถึงความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงาน ซึ่งถือเป็นปัจจัยที่กำหนดความสำเร็จหรือล้มเหลวของการนำนโยบายไปปฏิบัติ

และยังพบว่า จุมพล หนิมพานิช (2549 : 152) ได้กล่าวถึงทิศทางของความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมของนโยบาย และการนำไปปฏิบัติว่าต้องได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานราชการของรัฐและหน่วยงานท้องถิ่น และผลวิจัยมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของสมเกียรติ สวัสดิวงศ์ (2565 : 223) ที่ได้ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการจัดการกับความสำเร็จในการจัดการขยะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดชุมพร โดยพบว่า ปัจจัยการจัดการขยะมีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการจัดการขยะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชุมพรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และปัจจัยการจัดการขยะยังสามารถนำมาอธิบายความสำเร็จในการจัดการขยะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชุมพรได้สูงถึงร้อยละ 70.80

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรให้ความสำคัญกับการสื่อสารเชิงสร้างแรงจูงใจ เพื่อส่งเสริมความร่วมมือของประชาชนในการจัดการขยะ และควรประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภาคีเครือข่าย เพื่อร่วมดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการขยะในพื้นที่อย่างเป็นระบบ
2. ควรจัดให้มีการอบรมและพัฒนาศักยภาพบุคลากร ด้านการจัดการขยะ รวมถึงการนำเทคโนโลยีหรือเทคนิคใหม่มาใช้ในการปฏิบัติงาน พร้อมทั้งจัดหาอุปกรณ์และเครื่องมือที่มีคุณภาพและเพียงพอ รวมถึงมีมาตรการสร้างแรงจูงใจที่เหมาะสมแก่ผู้ปฏิบัติงาน
3. ควรมีการจัดตั้งคณะทำงานเฉพาะด้านการจัดการขยะ ในระดับพื้นที่ โดยกำหนดโครงสร้างแนวทางการดำเนินงาน และมีศูนย์ประสานงานกลางเพื่อสนับสนุนการทำงานอย่างบูรณาการ
4. ควรประสานความร่วมมือกับภาคเอกชน เพื่อสนับสนุนการติดตั้งระบบถังขยะอัจฉริยะ (Smart Bins) และพัฒนาระบบการขนย้ายขยะให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
5. ควรมีการใช้ข้อมูลเชิงพื้นที่เป็นฐานในการกำหนดแนวทางการจัดการขยะ และดำเนินการจัดสรรทรัพยากรให้เหมาะสมกับบริบทของแต่ละพื้นที่
6. ควรส่งเสริมการสร้างมูลค่าเพิ่มจากขยะที่ผ่านการคัดแยก และสนับสนุนการจัดตั้งชุมชนต้นแบบด้านการจัดการขยะอย่างยั่งยืน
7. ควรเชิญตัวแทนจาก หน่วยงานภาคีเครือข่าย เข้าร่วมวางแผนปฏิบัติการร่วมกัน และสร้างเครือข่ายความร่วมมือให้กว้างขวางยิ่งขึ้น เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการจัดการขยะของแต่ละพื้นที่
8. หน่วยงานระดับนโยบาย ควรสนับสนุนการเข้าถึงแหล่งทรัพยากรขององค์กรปกครองส่วน

ท้องถิ่น และส่งเสริมการพัฒนาระบบบริหารจัดการทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

9. ควรกำหนดนโยบายหรือระเบียบ ที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครัวเรือนในการคัดแยกขยะ และสนับสนุนการจัดตั้งสถานรีไซเคิลในระดับหมู่บ้านหรือชุมชน

10. ควรออกแบบระบบ ติดตามและประเมินผล การจัดการขยะ โดยใช้กลไกการมีส่วนร่วมจากภาคประชาชน และพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อสนับสนุนกระบวนการติดตามอย่างมีประสิทธิภาพ

11. ควรกำหนดแนวทาง คัดเลือกชุมชนต้นแบบ ที่มีศักยภาพ พร้อมทั้งวางแผนแนวทางการดำเนินกิจกรรมที่มีความต่อเนื่อง และควรประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานเพื่อขยายผลและสร้างแรงจูงใจให้กับชุมชนอื่น ๆ

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต

1. ควรมีการศึกษาวิจัยเพิ่มเติมเกี่ยวกับ ประสิทธิภาพของนโยบายหรือมาตรการ ที่นำมาใช้ในการจัดการขยะในแต่ละรูปแบบ เพื่อตรวจสอบผลกระทบที่เกิดขึ้นในมิติต่าง ๆ เช่น เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม

2. ควรศึกษาบริบทของพื้นที่ในแต่ละภูมิภาค โดยเน้นการเปรียบเทียบระหว่างพื้นที่ที่ประสบความสำเร็จในการจัดการขยะกับพื้นที่ที่ยังมีปัญหา เพื่อค้นหาปัจจัยแห่งความสำเร็จหรืออุปสรรคที่สามารถนำไปพัฒนาแนวทางปฏิบัติที่เหมาะสม

3. ควรวิจัยเชิงปฏิบัติการร่วมกับชุมชน เพื่อทดสอบรูปแบบการมีส่วนร่วมที่เหมาะสมในการจัดการขยะในพื้นที่เฉพาะ และติดตามผลในระยะยาว

4. ควรศึกษาผลกระทบของการใช้ เทคโนโลยีดิจิทัล เช่น Smart Bins หรือระบบ IoT ในการสนับสนุนการจัดการขยะ เพื่อนำข้อมูลไปใช้ในการกำหนดนโยบายหรือขยายผลในพื้นที่อื่น ๆ

องค์ความรู้ใหม่

การบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครปฐมมีปัจจัยสำคัญ 12 ด้าน ที่เชื่อมโยงกัน เพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพ โดยแบ่งบทบาทของแต่ละฝ่าย ดังนี้

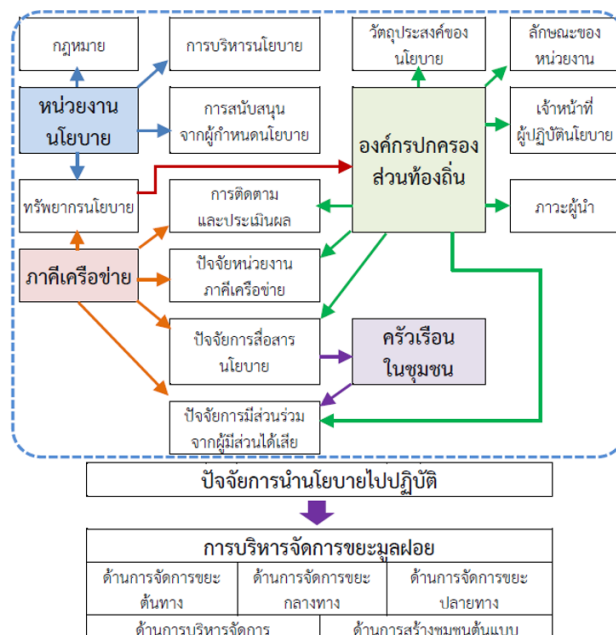
หน่วยงานนโยบาย: กำหนดกฎหมาย แนวทาง และสนับสนุนทรัพยากรเพื่อการจัดการขยะในพื้นที่

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น: นำนโยบายไปปฏิบัติให้เป็นรูปธรรม ต้องมีเป้าหมายชัดเจน พัฒนาองค์กรและเจ้าหน้าที่ให้มีสมรรถนะสูง

ผู้บริหารและผู้นำชุมชน: ต้องมีภาวะผู้นำ ใช้การสื่อสารและความร่วมมือจากเครือข่ายทุกภาคส่วน

ภาคีเครือข่าย (รัฐ เอกชน ประชาสังคม): สนับสนุนองค์ความรู้ ทรัพยากร และเข้าร่วมกิจกรรมในทุกขั้นตอน

ครัวเรือนในชุมชน: ปฏิบัติตามแนวทางการจัดการขยะ เพื่อสร้างสิ่งแวดล้อมที่ดีและคุณภาพชีวิตที่ยั่งยืน แนวทางทั้งหมดนี้เน้นความร่วมมือแบบบูรณาการเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์อย่างเป็นรูปธรรมในการจัดการขยะ

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ใหม่

เอกสารอ้างอิง

- กรมควบคุมมลพิษ. (2565). แผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะของประเทศ ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2565-2570). กรุงเทพฯ: กรมควบคุมมลพิษ.
- กรมอนามัย. (2561). คู่มือพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ.2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม. กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กระทรวงมหาดไทย. (2566). แผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” ประจำปี พ.ศ. 2566. กรุงเทพฯ: กระทรวงมหาดไทย.
- เกียรติศักดิ์ เศรษฐพิณิจ. (2556). การนำนโยบายไปปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครปฐม. (ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีปทุม).
- จุมพล หนีพานิซ. (2549). การวิเคราะห์นโยบาย. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ปิยากร หวังมหาพร. (2554). การวิเคราะห์นโยบายสาธารณะและการวางแผน. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีปทุม. เอกสารประกอบการสอน.
- พระมาโนช สุธงจิตโต. (2565). รูปแบบการแปรรูปขยะให้เป็นพลังงานสะอาดแบบมีส่วนร่วมของชุมชน ตำบลตลาดจินดา อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม. (พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนสังคม). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- มยุรี อนุมานราชชน. (2547). นโยบายสาธารณะ แนวความคิด กระบวนการและการวิเคราะห์. เชียงใหม่: คณะนิติศาสตร์.
- ศุภชัย ยาวะประภาษ. (2540). นโยบายสาธารณะ. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมเกียรติ สวัสดิวงศ์. (2565). ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการจัดการขยะกับความสำเร็จในการจัดการขยะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชุมพร. รัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- โสภณ สุวรรณรัตน์ และเกรียงศักดิ์ สร้อยสุวรรณ. (2565). รูปแบบการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน อย่างยั่งยืนบนฐานวิถีชีวิตใหม่ : กรณีศึกษาจังหวัดเลย. วารสารวิชาการธรรมศาสตร์, 22(2), 311-326
- Cheema, G. Shabbir and Dennis A. Rondinelli. (1983). Decentralization and Development: Policy Implementation in Developing Countries. Beverly Hills: Sage Publications.
- Sabatier, P.A. and Mazmanian, D.A. (1980). “The Implementation of Public Policy: A Framework of Analysis”. Policy Studies journal. 8(special issue) : 538-550.
- Yamane, Taro. (1973). Statistics; An Introduction Analysis. Harper International Edition, Tokyo.